

OPONENTSKÝ POSUDOK HABILITAČNEJ PRÁCE

Meno a priezvisko autorky: Ing. Katarína Krpáľková Krelová, PhD., ING-PAED IGIP

Názov habilitačnej práce: Príprava učiteľov ekonomických predmetov na Vysokej škole ekonomickej v Prahe.

Odbor habilitačného konania: Odborová didaktika

Oponentka: doc. PhDr. Viola Tamášová, CSc., Vysoká škola DTI, Dubnica nad Váhom

Rozsah habilitačnej práce:

Habilitačná práca má celkový rozsah 200 strán. Na stranách 155 až 175 je uvedený zoznam použitých bibliografických zdrojov. Zoznam je spracovaný v súlade s platnou normou. Autorka čerpala z primeraného počtu aktuálnych relevantných domácich a zahraničných zdrojov a korektne sa na ne odkazovala. Na stranách 178 až 200 boli vhodne zaradené funkčné prílohy A až D.

Názor oponentky na aktuálnosť témy habilitačnej práce:

Výber témy habilitačnej práce považujem za mimoriadne aktuálny a potrebný jednak z hľadiska súdobej teórie vzdelávania, tak aj pre formovanie v praxi využiteľných koncepčných modelov optimalizácie prípravy učiteľov odborných predmetov. Priemyselná revolúcia 4.0, známa tiež ako digitálny vek, prináša technologický pokrok, ktorý modernizuje rôzne aspekty života spoločnosti a ovplyvňuje mnoho oblastí vrátane odborného vzdelávania. V tejto súvislosti je otázka inovácie pregraduálnej prípravy učiteľov odborných predmetov nanajvyš významná, do popredia sa tak dostávajú otázky reštrukturalizácie obsahovej náplne a hlbšieho prepojenia pedagogicko - psychologických disciplín, odborových didaktík, ktoré tvoria fundament tejto profesijnej prípravy. Zmeny sa prejavia nielen v rekonštrukcii profesijných štandardov učiteľa, ale aj v stratégii celoživotného profesijného a kariérneho rozvoja učiteľov.

Posúdenie odbornej úrovne habilitačnej práce podľa jednotlivých častí:

Habilitačná práca je rozdelená do 6 hlavných kapitol. V prvej kapitole s názvom „*Profesia učiteľa, jeho kompetencie a profesijný štandard začínajúceho učiteľa – inžiniera*“ poskytuje

autorka aktuálny, vyvážený a reprezentatívny diskurz k profesii učiteľa, analyzuje požiadavky na oblasť profesijných kompetencií, ktoré reflektujú požiadavky praxe 21. storočia. V súvislosti so zameraním práce na učiteľskú prípravu (témou práce) je špeciálna pozornosť venovaná požiadavkám kladeným na začínajúceho učiteľa odborných predmetov.

V druhej kapitole pod názvom „*Aktuálny diskurz o pregraduálnom vzdelávaní budúcich učiteľov ekonomických predmetov*“ vychádza z platných európskych štandardov a požiadaviek, systému vnútorného hodnotenia a akreditácií inštitúcií zameraných na pregraduálnu a postgraduálnu prípravu učiteľov. **Pozitívne oceňujem podrobnú analýzu a diskusiu rôznych prístupov k príprave budúcich učiteľov ekonomických predmetov vzdelávacích inštitúcií doma aj v zahraničí.** Analýze bolo podrobených deväť nemeckých (napr. Humboldt - Universität zu Berlin), dve rakúske (napr. Wirtschaftsuniversität Wien) a tri vzdelávacie inštitúcie z Veľkej Británie (napr. University of Strathclyde Glasgow), dve slovenské (Vysoká škola DTI, EU Bratislava) a štrnásť českých vysokých škôl (Vysoká škola ekonomická v Prahe, Pedagogická fakulta Masarykova univerzita Brno, a i.) Výsledky analýzy a zjavné pedagogické skúsenosti habilitantky boli syntetizované do kvalitných záverov.

Tretia kapitola s názvom „*Výskumy zamerané na skvalitnenie a zefektívnenie prípravy učiteľov odborných predmetov*“ je obsahovo zameraná na relevantné vedecko-výskumné projekty, ktoré významne prispeli k zlepšeniu kvality učiteľských vzdelávacích programov so zameraním na odborné (technické a ekonomické) predmety v SR a ČR, na ktorých Ing. Krpáľková Krelová aktívne participovala. Jedná sa o projekty VEGA (SR), KEGA (SR), Fond rozvoje vysokých škôl (ČR), Grantová Agentúra Academia Aurea (ČR), Interný grantový projekt FFÚ VŠE (ČR), Erasmus+. Oceňujem dôraz kladený na konkrétne prínosy výstupov z uvedených projektov pre pedagogickú prax a ich priemet do učiteľských študijných programov.

V štvrtej kapitole s názvom „*Hodnotenie prípravy učiteľov ekonomických predmetov na VŠE v Prahe – Empirická štúdia*“ habilitantka rieši otázku kvality prípravy z oblasti odborných ekonomických predmetov a z oblasti učiteľskej prípravy, ktoré považuje za nevyhnutné pre výkon učiteľského povolania. **Kladne hodnotím celkovú koncepciu empirického výskumu,** jasne a jednoznačne formulovaný cieľ výskumu a výskumné hypotézy. Do výskumu bolo zapojených celkovo 108 učiteľov ekonomických predmetov so skúsenosťou cvičného učiteľa v oblasti vedenia študentov počas pedagogickej praxe na stredných školách a tiež 41 končiacich študentov nadväzujúceho magisterského štúdia odboru Učiteľstvo ekonomických predmetov pre stredné školy. Na dosiahnutie výskumného cieľa a overenie hypotéz habilitantka zvolila

adekvátne výskumné metódy a techniky, pričom hypotézy 1 a 2 boli overované na hladine významnosti 5 % pomocou neparametrického Mann-Whitneyho testu a hypotéza 3 bola overovaná na hladine významnosti 1 % pomocou Spearmanova Rho. Ďalej boli primerane využité aj nástroje popisnej štatistiky. Oceňujem kvalitatívnu analýzu získaných výsledkov a ich diskusiu s relevantnými výskumami a názormi odborníkov. Výskumný model tým získava rozmer kombinovaného výskumu, umožňujúci ísť do väčšej hĺbky a zaostriť pozornosť na významné detaily.

Významnou časťou habilitačnej práce je kapitola päť s názvom „*Príprava učiteľov ekonomických predmetov na Vysokej škole ekonomickej v Prahe*“, v ktorej sa habilitantka obsahovo zameriava na stručnú, ale prehľadnú históriu prípravy učiteľov ekonomických predmetov na Vysokej škole ekonomickej v Prahe, ktorej súčasťou je tiež komparatívny pohľad na rozsah výuky v priebehu troch období, a to rok 1953 (vznik), 80. roky 20. storočia a začiatok 21. storočia z pohľadu rozsahu a vzájomných proporcií hodín ekonomických predmetov a pedagogicko-psychologických predmetov v kurikulu učiteľskej prípravy. Habilitantka sa následne opiera o aktuálnu reštrukturalizáciu študijných programov, čo má významný vplyv na akreditácie a realizáciu učiteľsky zameraných študijných programov v Českej republike. Výskumy realizované na Katedre didaktiky ekonomických predmetov FFÚ VŠE v Prahe, vrátane výskumu prezentovaného v kapitole štyri habilitačnej práce a dlhoročné výskumné a pedagogické skúsenosti habilitantky boli kreatívnym spôsobom premietnuté do konkrétnych návrhov inovácie nadväzujúceho magisterského študijného programu „*Učitelství ekonomických předmětů pro střední školy*“. Pridaná hodnota práce habilitantky je nesporná.

V rámci navrhovaných originálnych inovácií sa tá najzásadnejšia dotýkala pedagogickej praxe. Z tohto dôvodu považujem za logické zaradenie kapitoly šesť pod názvom „*Koncepcia pedagogickej praxe v pregraduálnej príprave budúcich učiteľov ekonomických predmetov*“. Habilitantka stručne a výstižne vymedzuje význam a pozíciu pedagogickej praxe v kurikule učiteľskej prípravy, charakterizuje jednotlivé typy pedagogických praxí, popisuje rozdiel v legislatívnom zabezpečení pedagogickej praxe v ČR a SR. Súčasťou kapitoly je analýza realizácie pedagogickej praxe v nadväzujúcom magisterskom študijnom odbore „*Učitelství ekonomických předmětů pro střední školy*“, kde je prezentovaný obsah pedagogickej praxe, jej organizácia, príslušná dokumentácia a spolupráca s fakultnými školami. Habilitantka ďalej prezentuje separátne výskum, ktorý bol primárne zameraný na zistenie kvality pedagogickej praxe a kde respondentmi výskumného šetrenia boli cviční učitelia (n=40) z fakultných škôl Fakulty financií a účtovníctva VŠE v Prahe. Opäť *pozitívne hodnotím spôsob metodického*

zamerania a spracovania výskumného projektu, stanovené výskumné hypotézy boli štatisticky verifikované. Výsledky boli adekvátne interpretované a diskutované a vyústili do konkrétneho návrhu inovácie pedagogickej praxe pre študijný program „*Učitelství ekonomických předmětů pro střední školy*“. V pregraduálnej príprave budúcich učiteľov zohráva cvičný učiteľ veľmi zásadné miesto, preto významný priestor venovala autorka analýze profesijných kompetencií cvičných učiteľov a návrhu pedagogickej prípravy cvičných učiteľov. Oceňujem realizovanú analýzu vzdelávacích programov zameraných na rozvoj profesijných kompetencií cvičných učiteľov vzdelávacími inštitúciami. Habilitantka bola v roku 2008 garantkou moduluvo koncipovaného kurzu „*Príprava cvičných učiteľov*“ akreditovaného MŠ SR a v súčasnej dobe je riešiteľkou medzinárodného projektu „*Mentor Training*“. Erudíciu a skúsenosti autorka preukázala v návrhu vzdelávacích aktivít pre cvičných učiteľov VŠE v Prahe. Poznatky priebežne diseminovala v článkoch umiestených do kvalitných vedeckých časopisov impaktovaných a indexovaných vo vedeckých databázach Web of Science a Scopus. Aktívne sa zúčastnila významných medzinárodných vedeckých konferencií, kde tiež publikovala výsledky svojej tvorivej činnosti, implementované do tejto habilitačnej práce.

Posúdenie formálnej stránky habilitačnej práce (STN, pravopis, štylistika, gramatická správnosť, kvalita obrázkov, a pod.):

Z formálneho hľadiska je habilitačná práca spracovaná v súlade s príslušnými pravidlami bez gramatických a štylistických nedostatkov (iba s drobnými bohemizmami). Sú v nej dodržané príslušné bibliograficko – dokumentačné normy a je vidieť evidentný rozdiel medzi vlastnými a cudzími myšlienkami. Po formálnej stránke hodnotím habilitačnú prácu ako kvalitnú.

Posúdenie, v čom je prínos habilitačnej práce a jej použiteľnosť:

Hlavný prínos predloženej habilitačnej práce vidím v komplexnom pohľade na pregraduálnu prípravu budúcich učiteľov ekonomických predmetov, v predložení rozsiahlych názorových a výskumných analýz, podporujúcich aktuálny diskurz, predloženie konkrétnych návrhov a skúseností vyplývajúcich z odbornej erudície habilitantky. Za mimoriadne cennú považujem jasnú predstavu autorky o budúcich trendoch v oblasti prípravy učiteľov odborných predmetov a jej významný podiel na príprave modelu realizácie prípravy učiteľov ekonomických predmetov, podaný do akreditácie na prestížnej verejnej vysokej škole.

Otázky do diskusie:

1. Aké sú podľa Vás najaktuálnejšie trendy a špecifiká prípravy budúcich učiteľov ekonomických predmetov?
2. Ktoré oblasti prípravy cvičných učiteľov považujete za kľúčové?
3. Ktorý model integrácie vyučovania sa Vám javí ako optimálny pre študijný program Učiteľstvo ekonomických predmetov?

Záverečné hodnotenie habilitačnej práce a habilitačného materiálu:

Habilitantka preukázala svoju odbornú erudíciu a bohaté pedagogické skúsenosti prostredníctvom publikovaných vedeckých monografií, vysokoškolských učebníc, skript, odborných vedeckých článkov v recenzovaných časopisoch publikovaných doma aj v zahraničí, a tiež ohlasom na ne. Na základe ich obsahu môžem konštatovať, že vedecké a odborné práce autorky majú jednoznačne vysokú odbornú úroveň. Habilitantka bola zodpovednou riešiteľkou a spoluriešiteľkou množstva vedecko-výskumných projektov ako napr. VEGA, KEGA, APVV, GA AA (ČR), IRS (ČR) a pod.

Konštatujem, že obsah predloženého habilitačného spisu je v rámci kvantitatívno-kvalitatívnej analýzy v zmysle Vyhl. Č. 246/2019 a jej jednotlivých článkov a Kritérií Vysokej školy DTI **naplnený**.

Habilitačná práca Ing. Kataríny Krpáľkovej Krelovej, PhD., ING-PAED IGIP rieši aktuálnu a pre pedagogickú prax mimoriadne významnú problematiku. Autorka preukázala svoje odborné schopnosti tak v teoretickej rovine, ako aj v empirickej rovine skúmanej problematiky. Na základe uvedeného posudku habilitačnú prácu odporúčam k obhajobe a po jej úspešnom obhájení odporúčam Ing. Kataríne Krpáľkovej Krelovej, PhD. ING-PAED IGIP udeliť titul „**docent**“ v odbore habilitačného a inauguračného konania: Odborová didaktika.

V Bratislave 27. mája 2021

doc. PhDr. Viola Tamášová, CSc.

oponentka